## 1. Kontaktperson

| | |
|---|---|
| *Förnamn* | Emma |
| *Efternamn* | Antell-Neem |

## 2. Fullmäktigemotion

| | |
|---|---|
| *Skapad, datum* | 5.9.2025 9.06 |
| *Rubrik* | Utvidgning av Byaskjussen: jämlika möjligheter för alla Borgåbor till trygga skolresor och smidiga resor i vardagen. |
| *Fullmäktigemotion* | Bakgrund och mål<br>Borgå har gjort betydande investeringar i kollektivtrafikens täckning och smidighet, men också i glesbygden och byar behöver man kollektivtrafik för att göra vardagen smidig.<br><br>Tjänsten Byaskjussen bör utvidgas och resurserna ökas för att säkerställa en heltäckande, fungerande, smidig och säker kollektivtrafik i byarna. Särskilt bör man beakta skolresor samt seniorers och andra utsatta gruppers behov. Konceptet och verksamhetsmodellen bör också förtydligas för att tjänsten ska vara genuint tillgänglig och jämlik.<br><br>Nuläge<br>Byaskjussen fungerar enligt den s.k. principen på begäran (on demand) och en del av materielen är reserverad för skolskjutsar. Dagtid fungerar Byaskjussen på ett lite annat sätt än på kvällar och lördagar. Det är svårt att förstå modellen, och den har inte marknadsförts tillräckligt. Dessutom räcker kapaciteten inte till för att betjäna alla byar i Borgå.<br><br>Anropsstyrd trafik (on demand) betyder att linjerna inte är exakt definierade. Detta möjliggör en flexibel, behovsbaserad service för byinvånarna. Den nuvarande kapaciteten (tre bilar) är ännu inte tillräcklig för att säkerställa jämlik tillgång till mobilitetstjänster i alla delar av Borgå.<br><br>Byaskjussen har också provats som lösning på problemen med byarnas skolresor. Vi kan nu använda ”Byaskolskjussen” som arbetsnamn. Omfattande användning i alla byar är inte möjlig på grund av brist på materiel och resurser. Vi har den uppfattning att för närvarande är en av tre bussar reserverad för skolskjutsar till och från Hindhår bildningscentrum och en sköter matartrafiken från Tolkis till Emsalö. Det betyder att när skolorna börjar och slutar betjänar endast en buss andra användargrupper, t. ex. seniorer, enligt principen on demand. Modellen skulle kunna utvidgas för att till exempel underlätta den problematiska situationen med skolskjutsar till och från Kullo bildningscentrum (busslinjen har lagts ned vilket gör skolresan för många barn otrygg och oskäligt lång).<br><br>I byarna är avstånden långa och det finns nästan ingen annan kollektivtrafik. Därför är det med tanke på rättvisan och jämlikheten i trafiken nödvändigt att utveckla tjänsten i större utsträckning. Tröskeln till tjänsten bör vara låg och tjänsten bör vara flexibel och erbjudas på begäran, så att invånarna inte ska hamna i ojämlik ställning med tanke på deras möjligheter att röra sig. I Borgå vill man stärka kollektivtrafiken, och vi bör se till att det också i byarna finns möjlighet till trygga skolresor och smidiga resor i vardagen. |

Förslag
Vi undertecknade föreslår att tjänsten Byaskjussen utvidgas från tre bussar till sex och att 3–4 av dessa reserveras för skolskjutsar dagtid. På så sätt skulle det finnas 2–3 bussar kvar som skulle kunna betjäna andra trafikgrupper enligt principen on demand.

Borgå måste marknadsföra Byaskjussen, och verksamhetsmodellen måste förtydligas så att användarna förstår hur tjänsten fungerar och när/var den finns tillgänglig. Man måste också ta hänsyn till att en stor del av användargrupperna inte är vana vid att använda digitala applikationer / mobilapplikationer (seniorer) och att ett barn inte nödvändigtvis har digitala betalningsmedel (t.ex. MobilePay eller bankkoder).
Samtidigt måste man styra resurser för att utvidga tjänsten så att användarna upplever att tjänsten är tillräckligt omfattande och nyttig. Utan tillräckliga resurser kommer användarna inte att bli intresserade av att använda tjänsten. Sommaren 2025 fanns det tidvis två veckors kö till bokningar, och det är för lång tid.

Eftersom Byaskjussen också skulle kunna vara en lösning på utmaningarna med barnens skolskjutsar i byarna, föreslår vi att stadsutvecklingen och sektorn för växande och lärande samarbetar i ärendet och delar kostnaderna/investeringarna. Det är viktigt att ta rätta intressenter med i planeringen så att servicen genuint betjänar byarna i vardagen och är lämplig för dem.

Vi ber att stadsutvecklingen kartlägger behövliga kostnader och gör upp en tidsplan för genomförandet. Stadsutvecklingen och sektorn för växande och lärande bör samarbeta för att man ska få information om var skolskjutsar behövs och när. Föräldrarna och sammanslutningarna i byar (t.ex. Borgå byar, byaföreningar, föräldraföreningar) kan ge värdefull information om byarnas behov och byspecifika utmaningar.

Modell som föreslås:
I några byar / glesbygdsområden inleds ett begränsat pilotförsök där planeringen av busslinjer enligt principen on demand samt den anropsstyrda trafiken bevaras. Samtidigt utvidgas modellen Byaskjussen så att den också svarar mot behoven av skolskjutsar. Byaskjussen används både för skolresor och som svar på mobilitetsbehov i vardagen (on demand).

Dimensioneringen samt materielen och personalen anpassas enligt efterfrågan på beställningar; skolresorna prioriteras, mobiliteten i vardagen tryggas.

Säkerhet, tillgänglighet och nåbarhet prioriteras: lämpliga fordon inklusive väglednins- och informationsspråk.

Uppföljning och indikatorer: täckningsgrad, användning, pålitlighet av tidtabeller, kundtillfredsställelse samt förhållande mellan kostnader och fördelar.

Finansiering: Från budgeten för stadsutvecklingen och för sektorn för

växande och lärande, därtill eventuella statliga stöd / EU-bidrag.

Förvaltning: en styrgrupp bestående av stadens samt skolors och byars representanter som ansvarar för planering, genomförande och uppföljning. Linjerna och tidtabellerna planeras tillsammans med skolor, föräldrar och bygemenskaper. Samarbete med t. ex. Borgå byar och Porvoon vanhempainyhdistykset ry Föräldraföreningar i Borgå rf (POFF) så att rätt intressenter fås med i planeringen och för att information om tjänsten kan spridas via byarnas nätverk.

Tydlig information: Informations- och samarbetskanaler för bygemenskaper, skolor, föräldraorganisationer och seniorer. Målet är att användarna lätt ska kunna hitta tjänsten och boka skjuts självständigt.

Marknadsföring och kommunikation samt ”varumärkning” och förtydligande av Byaskjussen on demand och skolskjutstjänsten.

Indikatorer och uppföljning
Centrala indikatorer: täckningsprocent, ökad användning, skolresornas punktlighet och säkerhet, användartillfredsställelse, förhållande mellan kostnader och fördelar.
Genomförandet följs upp med hjälp av en halvårs- och årsplan och korrigeringar görs vid behov.

För demokratisk stadsplanering och trygg skolresa
Undertecknade
Emma Antell-Neem
Anella Ahokas